

NASLOV: "Tiste uboge matere tistih fantov ne bodo nikoli vedele, kje so njihovi sinovi" ali na Vzhodu nič novega

AVTORJI: Simon Gerbec, Jani Strnad, Janja Zupan, Lidija Ribič

UČNI CILJI:

- opišejo glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasnijo njene posledice;
- razvije spretnosti časovne in prostorske predstavljivosti,
- razvije spretnost zbiranja in izbiranja informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih virov in literature v različnih medijih,
- razvije zmožnost preproste analize, sinteze in interpretacije uporabnih in verodostojnih informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih virov in literature,
- razvije spretnost iskanja zgodovinskih virov in literature z IT,
- razvije zmožnost kritične presoje zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov z uporabo več perspektivnih zgodovinskih virov in literature,
- razvije zmožnost oblikovanja samostojnih sklepov, pogledov, mnenj, stališč, izvirnih predlogov in rešitev

STAROSTNA SKUPINA:14-16

TRAJANJE:2 šolski uri

POTREBNI MATERIAL IN OPREMA: projektor, računalnik, zemljevid

UPORABLJENI VIRI (pričevanja ipd.): Virgilij Tavčar

Edit: <https://youtu.be/sR-sVleGA9g>

SCENARIJ POUČEVANJA

1) Uvod

Posnetek o odhodu na fronto (mraz, vlak)

Ponovitev:rapalska meja - določitev meje, položaj Slovencev v Italiji med obema vojnama (zakaj Slovenec v Italijanski vojski), politične razmere ob izbruhu 2. sv. vojne, operacija Barbarossa

Kratka predstavitev priče: kdo je bil Virgilij Tavčar, o čem bo govoril posnetek, ogled njegovega potovanja na fronto s pomočjo zemljevida, mesto Yasynuvata (območje današnje Ukrajine)

2) Glavna učna aktivnost: delo s posnetkom

Prvi napad (mraz, ozeblina) OD 0:46min DO 5:27min

Sladkor (oskrba vojakov, življenje civilistov). OD 17min DO 20:47min

človek vojak - vojak človek (naloge vojaka, izurjenost, ubijanje/ človečnost, empatija) Ruski vojak, ki umira. odločitev za izpolnitev zadnje želje OD 9:15min DO 10:53min

Besede o mamah iz posnetka PRI 20min

Vprašanja za delo s posnetkom: po ogledu vsakega dela posnetka zastavimo vprašanja ali pa odgovarjamo na vprašanja učencev, dijakov

- Kako so se, po Tavčarjevih besedah, vojaki na vzhodni fronti spopadali s hudim mrazom?

Že na poti na fronto so na vsaki postaji izstopili in se razhodili, da ne bi zmrznili. Kasneje, ob prvi vojaški akciji jih je mraz paraliziral med čakanjem na napad. 60 jih je dobilo zelo močne ozeblin (prve, druge ali tretje stopnje). Tavčar je prejel ozeblin prve stopnje, zato so mu izpulili vse nohte na nogah, dva tedna je preživel v vojaški bolnišnici. Vojaki so bili med umikom zaradi mraza ves čas v smrtni nevarnosti. Če so se za trenutek ustavili ali usedli na tla, so zaspali in zmrznili do smrti. 266 vojakov iz te italijanske enote še vedno ostaja pogrešanih. "Tiste matere ne bodo nikoli vedele, kje so njihovi otroci."

- Pojasni, zakaj Tavčar pravi, da so mu zaloge sladkorja verjetno rešile življenje?

Ko je iskal prenočišče pri ruskih družinah, jim je v zameno ponudil eno skodelico sladkorja iz tovarnjaka. Ženske so ga rade vzele in mu pomagale, saj sladkorja niso videle že od začetka vojne.

- Tavčar se je na fronti odločil, da pomaga umirajočemu ruskemu sovražniku. Zakaj je to storil? Kaj bi ti naredil v njegovi situaciji? Kakšna čustva so ga prevzela v tem delu pripovedi?

Virgilija Tavčarja je spomin na smrt ruskega sovražnika čustveno prevzela do solz. Tako kot takrat na fronti, ko je skupaj z umirajočim vojakom zajokal ob sliki njegove družine.

- Katere vrste zgodovinski vir je pričevanje, ki si ga poslušal? Ustni, primarni.
- Na kaj mora biti zgodovinar pri taki vrsti vira pozoren?

Ustna pričevanja so odvisna od spomina prič. Ta se lahko skozi čas spreminja, prav tako pa lahko različne osebe isti dogodek doživljajo drugače oz. se spominjajo drugih podrobnosti in dejstev. Na njihovo pripovedovanje lahko vplivajo tudi čustva.

3) Refleksija

Na mizo dajo sliko svoje družine in razmislijo o videnem in delijo razmišljanja.

4) Domača naloga (neobvezno)

Razišči, kaj se danes dogaja na tem območju (vojna Ukrajina-Rusija) s pomočjo različnih virov in napiši poročilo.